

**Bruselj, 3. oktober 2025
(OR. en)**

9205/25

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0059 (COD)**

LIMITE

**JAI 647
MIGR 183
COMIX 150**

**CH
IS
LI
NO**

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Dokument predsedstva o vzajemnem priznavanju odločb o vrnitvi, ki jih izdajo druge države članice

V zadnjih letih smo pogosto razpravljali o učinkovitejši politiki vračanja. Še vedno je bistveno, da se zagotovi učinkovito delovanje politike in poveča število vrnitev iz EU v tretje države, na podlagi česar bi naša družba lahko zaupala vladam, da zmorejo upravljati migracije in usmerjati sredstva tistim, ki potrebujejo mednarodno zaščito. Z učinkovito politiko vračanja bo poslano tudi jasno sporočilo vsem državljanom tretjih držav, ki ne potrebujejo zaščite, saj jih bo odvracala od nevarnega potovanja v Evropsko unijo, obenem pa bo pripomogla k preprečevanju ogrožanja življenj.

Za učinkovito politiko vračanja ni hitrih rešitev. Gre za zapleten in dolgotrajen postopek, v katerega so vključene različne službe in organi v državah članicah in tretjih državah.

Za učinkovito politiko vračanja je potreben predvsem posodobljen pravni okvir, s katerim bi morali obravnavati potrebe držav članic ter ki bi nam moral omogočiti, da vračanja izvajamo hitro in učinkovito. Evropska komisija se je odzvala na poziv naših voditeljev in voditeljic, naj čim prej pripravi predlog nove zakonodaje o vračanju, ki je bil predstavljen marca. Naši strokovnjaki so od takrat zelo veliko razpravljali o predlogu Komisije za uredbo o vračanju, s katero bi vzpostavili skupni sistem EU za vračanje in zagotovili, da njene določbe organom omogočajo hitro in učinkovito izvajanje vračanja.

Predlog je zelo zapleten in podroben ter zahteva čas za razpravo. Kljub temu menimo, da je nujno treba določiti posodobljena in sodobna pravila za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Glede na našo odločenost, da se na tem področju zelo potrudimo, in glede na stalna prizadevanja držav članic smo prepričani, da lahko do konca danskega predsedovanja oblikujemo stališče glede predlagane uredbe o vračanju. Računamo na podporo držav članic pri tej zahtevni nalogi.

Predlagana uredba o vračanju prinaša različne novosti. Na prihodnji razpravi na oktobrski seji Sveta PNZ se želimo osredotočiti na eno od glavnih novosti, tj. predlagano obvezno vzajemno priznavanje odločb o vrnitvi, ki jih izdajo druge države članice.

Vzajemno priznavanje

V zadnjih nekaj letih je bilo vprašanje vzajemnega priznavanja izpostavljeno na najvišji ravni, pri čemer je Evropski svet države članice pozval, naj vzajemno priznavajo odločbe o vrnitvi¹.

Vzajemno priznavanje ni novo orodje, saj so se o njem kot o neobveznem orodju dogovorili že leta 2001. Razprave o tem orodju so se ponovno začele v okviru mandata Sveta v zvezi s prenovitvijo direktive o vračanju v obdobju 2018–2019. V mandatu Sveta so bile glede tega orodja dodane nekatere strožje določbe, a so nekatere države članice obžalovale, da v prenovitvi ni bilo vsebinske rešitve glede vzajemnega priznavanja odločb o vrnitvi.

Komisija je v svojem predlogu uredbe o vračanju znatno okrepila vzajemno priznavanje s tem, da je določila, da bo po prehodnem obdobju priznavanje odločb o vrnitvi, ki jih izdajo druge države članice, obvezno. Komisija meni, da je obvezno vzajemno priznavanje eden od glavnih elementov skupnega evropskega sistema za vračanje, ki ga predlaga.

Njena namera je, da z obveznim vzajemnim priznavanjem pošlje jasno sporočilo ne le vsem nezakonito prebivajočim državljanom tretjih držav, temveč tudi našim državljanom, saj se bo odločba o vrnitvi, izdana v eni od držav članic, izvrševala v celotnem schengenskem območju. Po njenem mnenju bi s tem odvrčali tudi od pobegov in nedovoljenega gibanja, ki so še vedno problematični, ter okrepili prostovoljno vračanje. V praksi bi morale vzajemno priznavanje, podprto z evropskim nalogom za vrnitev, ki bo po mnenju Komisije dopolnjeval nacionalne odločbe o vrnitvi in vseboval ključne elemente iz njih, zagotoviti poenostavitev postopka, preprečiti podvajanje in državam članicam omogočiti, da postopek vračanja ne začnejo z nič, pač pa, da ga nadaljujejo od trenutka, ko izvršijo odločbo o vrnitvi.

¹ Npr. sklepi Evropskega sveta z dne 9. februarja 2023, 1/23.

Med razpravami o predlagani uredbi o vračanju na sejah Delovne skupine za integracijo, migracije in izgon (IMEX (izgon)) so številne države članice opozorile na potrebo po prožnosti in tveganje upravnega bremena, tudi v zvezi z vzajemnim priznavanjem in evropskim nalogom za vrnitev. Številne države članice menijo, da bo zaradi različnih pravnih, praktičnih in operativnih vprašanj prišlo do situacije, ko bo manj obremenjujoče, hitreje in učinkoviteje izdati nacionalno odločbo o vrnitvi, kot da bi priznali odločbo druge države članice.

Predsedstvo razume, da bi bil signal, poslan z obveznim vzajemnim priznavanjem odločb o vrnitvi, pomemben, sliši pa tudi odločen poziv držav članic k prožnosti. Menimo, da bi se na to lahko odzvali z nekaterimi spremembami določb o obveznem vzajemnem priznavanju, ki jih je predlagala Komisija.

Predsedstvo je zato v kompromisnem predlogu dodalo **dodatne izjeme** v zvezi z obveznim vzajemnim priznavanjem. Predvsem pa bi bilo treba v primerih, ko bi izdaja nove odločbe o vrnitvi omogočila hitrejšo in učinkovitejšo izvedbo vrnitve ali odstranitve, državam članicam dovoliti, da izberejo takšen način, da bi zagotovili hitro vračanje. To velja tudi v primeru, ko je državlján tretje države predan drugi državi članici v skladu s členom 23a zakonika o schengenskih mejah ali na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov. V kompromisnem predlogu je dodatno pojasnjeno, da primeri na podlagi dublinske uredbe niso zajeti.

Poleg tega bi bilo treba **državam članicam dati več časa, preden postane vzajemno priznavanje obvezno**, da bi zagotovili, da se bolje pripravijo na ta pomemben korak. Vzajemno priznavanje bo postalo obvezno tri leta po začetku uporabe pakta in ne eno leto, kot je predlagala Komisija.

Med drugimi elementi kompromisnega predloga predsedstva je neobvezna uporaba evropskega naloga za vrnitev, s čimer se upoštevajo pomisleki držav članic glede preprečevanja nepotrebnega upravnega bremena, in črtanje zapletenega mehanizma nadomestil za povračilo stroškov, povezanih z vračanjem in nastalih pri izvrševanju odločbe o vrnitvi, ki jo izda druga država članica.

S temi elementi **bi morali zagotoviti tudi potrebno prožnost**, ki jo zahtevajo države članice.

Tudi naš predlog glede **prihodnjega pregleda, ki naj bi ga Komisija opravila v zvezi z učinkovitostjo obveznega vzajemnega priznavanja**, in glede možnosti, da se predlagajo ciljno usmerjene spremembe, bi moral pripomoči k vzpostavitvi mehanizma, ki bo kos izzivom prihodnosti.

Predsedstvo meni, da bi nam vsi navedeni elementi, ki bi državam članicam zagotovili dodatno prožnost, morali omogočiti, da vzajemno priznavanje odločb o vrnitvi v Evropski uniji postane obvezno v bližnji prihodnosti, s čimer bi se poslalo močno sporočilo, da se vračanju ni mogoče izogniti s pobegom v drugo državo članico, obenem pa bi zagotovili, da se vračanje izvede najhitreje, kot je mogoče. To je tudi del uredbe, v zvezi s katerim bo bistveno, da države članice pokažejo pripravljenost za kompromis, da bi dosegli napredek v zvezi s predlogom.

Ministri in ministrice naj na naslednji oktobrski seji Sveta PNZ odobrijo opisano rešitev za uresničitev obveznega vzajemnega priznavanja odločb o vrnitvi, ki jih izdajo druge države članice.

Izrazijo naj tudi mnenje glede obsega in narave dodatnih izjem od obveznega vzajemnega priznavanja, da bi dosegli ustrezno ravnovesje med doseganjem celotnega potenciala vzajemnega priznavanja in ohranjanjem prožnosti.